

[Undervisningsministeren.]

medens der til skoler, der ikke er selvejende institutioner, ydes 84 pct. af udgifterne fra staten for tilsvarende undervisning. Man har imidlertid fra regeringens side fundet det rigtigt at foreslå, at de skoler, der ikke ønsker at overgå til selvejende institutioner, i særlige tilfælde kan opnå statstilskud på indtil 100 pct. af lærerlønninger, der er så langt den største del af skolernes udgifter. Det må imidlertid være en forudsætning for ydelse af så store statstilskud, at skolens midler, herunder konjunkturgevinst, sikres det pågældende uddannelsesformål, og at skolen i øvrigt underkaster sig de bestemmelser, som skønnes nødvendige.

Efter forslaget kan der til lærlingeundervisning ydes et statstilskud på indtil 60 pct. af udgifterne. Herudover foreslås der ydet et kommunalt tilskud på 40 pct. af statens tilskud. De tekniske lærlingeskoler modtager for tiden et statstilskud på 60 pct., og forslaget medfører således ingen forhøjelse af statens udgifter til disse skoler. Handelsskolerne oppebærer for tiden et statstilskud på 48 pct. af udgifterne, og det er ikke hensigten at forøge dette tilskud foreløbig, men alene søge hjemmel til at yde indtil 60 pct., såfremt forholdene senere gør det nødvendigt at yde større offentlige tilskud.

Efter aftale yder kommunerne i øjeblikket et tilskud på 30 pct. af statstilskuddet, d. v. s. 18 pct. til de tekniske lærlingeskoler. Bestemmelserne om de kommunale tilskud foreslås fastsat i loven og samtidig forhøjet til 40 pct. af statens tilskud.

Der har ikke for handelsskolernes vedkommende været en almindelig aftale om ydelse af kommunalt tilskud, men kommunerne har i et vist omfang bidraget til handelsskolernes drift. Efter forslaget skal kommunerne yde 40 pct. af statstilskuddet også til handelsskolerne, men som det fremgår af bemærkningerne til loven, skal dette tilskud først ydes fra det skoleår, i hvilket man gennemfører den af handelsuddannelseskommissionen foreslåede nye lærlingeuddannelse.

Fra kommunernes side har der altid været vist interesse for lærlingeuddannelserne, og i flere af disse skolers ledelse er der repræsentanter for kommunalbestyrelserne. Jeg finder det af betydning, at kommunerne, ikke mindst i disse år, hvor der finder en

betydelig udbygning sted af disse skoler, får medindflydelse på ledelsen af lærlingeskolerne.

I den kommission, der forberedte forslaget til lærlingeloven, blev det fremhævet, at det til sikring af den fornødne interesse for lærlingeuddannelsen må haves for øje, at læremestrenes økonomiske forpligtelser holdes så lavt som muligt, og man overvejede, hvorvidt man skulle opretholde kravet om, at læremestrene skulle betale skolepengene.

Gennemførelsen af forskole inden for visse fag og dagskoleundervisningen medfører en væsentlig forøgelse af læremestrenes udgifter ved lærlingeuddannelsen, idet læremestrene må give afkald på lærlingene i den tid, de går i skole, og må betale løn også i disse perioder foruden penge til rekvisitter o. lign. Udvalget, der har forberedt nærværende lovforslag, har overvejet, hvorvidt man fortsat bør kræve disse skolepenge fra læremestrene, idet man har peget på risikoen for, at virksomhederne antager færre lærlinge, hvis de samlede udgifter til lærlingenes uddannelse bliver for store. Ud fra den betragtning, at lærlingeuddannelsen her i landet er en mesterlæreuddannelse, og at uddannelsen foregår dels hos læremesteren, dels i skolen, har udvalget foreslået, at man bevarer skolepengene under forudsætning af, at det offentlige tilskud forhøjes, således at skolepengene kan holdes på et lavt niveau. Det er af største betydning, at der skabes tilstrækkelige muligheder for, at de unge kan få en faglig uddannelse, og at denne uddannelse bliver så god som mulig. Udviklingen går i retning af en stadig udvidelse af den teoretiske del af uddannelsen. Dertil kommer, at lærlingene er noget ældre, når de antages, fordi de gennemgår 8. og 9. klasserne eller tager realeksamen. Dette har sikkert været medvirkende til, at lærlingetiden inden for visse fag har kunnet nedsættes.

En gennemførelse af lovforslaget giver mulighed for, at visse skoler, evt. visse fag, kan nedsætte skolepengene. Man har for at kunne dække en del af underskuddet på eksamensafdelingerne fastsat skolepengene højere, end udgifterne ved lærlingeundervisningen har gjort det nødvendigt, og denne overbudgettering af lærlingeunder-